

Utbildningsdepartementet  
u.remissvar@regeringskansliet.se

## Yttrande över SOU 2018:83 Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (Dnr U2018/04684/UF)

### Sammanfattning

Region Västmanland välkomnar betänkandet att förstå och bli förstådd- ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk.

Bakgrunden till utredningen handlar om att öka tillgängligheten av tolktjänster av hög kvalitet. Flertal tolkar saknar såväl auktorisation som tolkutbildning men kan ändå fortsätta arbeta som tolk. Region Västmanland instämmer i den beskrivning och problematik som utredningen belyser.

Region Västmanland instämmer till utredningens förslag om följande strategiska mål.

- Staten finansierar färre utbildningsvägar till tolk, men ökar den samlade kapaciteten. Volym och inriktning samordnas i förhållande till statens auktorisation av tolkar, med grundkrav på utbildning och praktik.
- Staten för register över auktoriserade och utbildade tolkar. Det utgör bas för framtida tolktjänster inom offentlig sektor.
- En ny tolklag införs, barntolkning förbjuds och ersätts med professionella tolkar. Regelverk, kvalitetssäkring och tillsyn utvecklas gentemot tolkar och förmedlingsorgan.
- Offentlig sektor planerar långsiktigt, samverkar, koordinerar och använder befintliga tolkresurser mer flexibelt och effektivt. En ökande andel av resurserna används för att finansiera kärnverksamheten i tolkningen, dvs. tolktjänster.
- Kvalitetssäkrade och registrerade tolkar erbjuds uppdrag i staten genom statens beställarsamordning. Myndighetskrav möts av kvalitet i levererade tjänster.
- Staten och offentlig sektor bygger vid behov upp egna tolkresurser eller avtalar om garanterade tjänster. Den offentliga kostnadsökningen hålls tillbaka men kvalitet och samhällsnytta ökar.

•Tolkyrket värderas och professionaliseras, vilket på sikt även leder till mer traditionella partsförhållanden, förbättrad arbetsmiljö, högre sysselsättningsgrad och stabilare situation på arbetsmarknaden för tolkar.

Region Västmanland anser dock att utredningens fokus har hamnat på statliga myndigheter och befarar att det kan bli på bekostnad av behoven hos regioner/landsting och kommuner. Utredningen föreslår att tolktjänster vid statliga myndigheter ska, om det är möjligt, utföras av auktoriserad tolk alternativt tolk med godkänd utbildning. Region Västmanland anser att detta även ska gälla inom hälso- och sjukvård samt myndighetsutövning inom offentlig verksamhet.

### Avsnitt 1. Författningsförslag 2 kap 1§

Region Västmanland anser att även hälso- och sjukvård samt myndighetsutövning inom offentlig verksamhet som ej är statlig ska omfattas av denna lagändring.

### Avsnitt 7. Kvalitetssäkring genom utbildning, validering och auktorisation

Region Västmanland anser att det är minst lika viktigt att kommun och regioner/landsting har auktoriserade och utbildade tolkar som statliga myndigheter. Att enbart statliga myndigheter skulle ha krav på utbildade tolkar befarar Region Västmanland kan ge negativa konsekvenser för tolkyrket och för tillgången på utbildade tolkar till sjukvården och kommunernas myndighetsutövning.

### Avsnitt 8.5.3 samt 8.8 förslag avseende styrning och samverkan

Region Västmanland vill understryka betydelsen av att möjliggöra samverkan mellan statliga myndigheter och kommun och regioner/landsting. Detta både utifrån erfarenhetsutbyte men framförallt samplanering av tolkresurser.

I Västmanland har Region Västmanland och länets kommuner en gemensam tolkförmedling, Västmanlands tolkservice. Region Västmanland ser stora fördelar med att ha en länsgemensam tolkförmedling och välkomnar förslag om att utveckla ökad samordning mellan olika förvaltningsnivåer. Inom regionens hållbarhetsarbete ser Region Västmanland också fördelar med att samverka kring olika digitala lösningar för att minska klimatpåverkan och höja kvalitet på tolktjänster. En teknikutveckling är också nödvändig för att tillgängliggöra auktoriserade tolkar inom alla språkgrupper.

Att staten från 2024 huvudsakligen ska använda tolkar som är auktoriserade eller har godkänd utbildning bör också innefatta en plan för hälso- och sjukvård samt myndighetsutövningen inom kommunal verksamhet. Målet om auktoriserade tolkar eller tolkar med godkänd utbildning måste vara densamma för stat, region/landsting och kommun och en bedömning över rimlig tidsplan behöver göras.

## Avsnitt 8.7 Utredningens bedömningar och förslag avseende tillsyn

Region Västmanland välkomnar särskilt utredningens förslag avseende tillsyn.

## Avsnitt 9.5 förslag avseende barn- och anhörigtolkning

Region Västmanland välkomnar särskilt utredningens förslag avseende barn- och anhörigtolkning.

### Avsnitt 9.5.1 Beställarkompetens och tolkning för barn

Region Västmanland ser fram emot att Kammarkollegiet tar fram utbildnings och informationsmaterial riktat till tolkanvändare. Detta finns det ett behov av inom regionens verksamheter.

## Avsnitt 13 Kostnader och finansiering

Region Västmanland anser att statliga medel bör avsättas för att finansiera teknikutveckling även för regioner/landsting och kommuner som väljer att samverka kring tolkförmedlingar. Medel behövs framförallt för initiala investeringar.

FÖR REGION VÄSTMANLAND

Denise Norström  
Regionstyrelsens ordförande

Anders Åhlund  
Regiondirektör